

ningen i 13 Aars Alderen, saaledes som man oprindeligt har tænkt, kun blev en Undtagelse og ikke en Regel, som man siger, at det paa nogle Steder er paa Veje til at blive. Ellers forekommer det mig, at Bestemmelsen i sig selv er velbegrundet. Naar et Barn i 13 Aars Alderen har naaet det Maal, som Skolen kan føre det til, synes det mig urimeligt at tvinge det til at blive siddende i en Skole, hvor det maatte komme til at sidde sammen i Klasse et Aar endnu med Aarsbørn. Jeg kan ikke se, at det er rigtigt og forsvarligt at ville tvinge dem der til. — Jeg er ogsaa i stor Tvivl over for det Forslag, som indeholdes i § 22 om Oprettelse af et Embede som Undervisningsinspektør og hvad dermed staar i Forbindelse. Der er jo Tale om at give ham en Række Medhjælpere, om Møder af Skolemænd, et Slags Skoleraad, der samles her i Kjøbenhavn. Det er mig ikke ganske klart, hvorledes det hele er tænkt udført, men det forekommer mig, at selv om der er meget, der kunde tale for, at Ministeriet havde en virkelig sagkyndig Bistand af praktiske Skolemænd i sit Arbejde ved Skolefager, vilde det dog være at gaa for vidt at indrette et nyt Departementschefembede, og muligvis et helt Kontor i Ministeriet. Jeg tror, at dette Spørgsmaal trænger til en fyldigere Belysning og nærmere Overvejelse i Udvalget. For mig staar det saaledes, at det, der er tænkt paa, er noget lignende som Overskoleinspektør embedet, man havde i tidligere Tid, og jeg vil sige, at, havde man en Mand som Overskoleinspektør With eller en Mand som Biskop Monrad, der i sin Tid beklædte denne Stilling, vilde jeg ikke have nogen Betænkelse ved at lade en saadan Mand faa en Stilling som Overskoleinspektør. Men jeg vilde anse det for heldigt, at man knyttede det til en enkelt bestemt Person ved en Bevilling paa Finansloven, idet jeg tror, at alt i Virkeligheden vilde afhænge af Personen, af hvilken Mand der skulde indtage denne Plads. Derimod er jeg meget betænkelig ved Oprettelsen af et Embede, som — selv om man i Djebfløkket havde en velkvalificeret Mand dertil, — senere hen skulde besettes, enten man havde en Dygtighed dertil eller ej.

Der er imidlertid en Hovedbestemmelse i Lovforslaget, som jeg aldeles ikke kan gaa ind paa, og det er Bestemmelsen i § 9, som gaar ud paa at indskrænke Sogneraadens Indstillingsret, den Ret, som de fik ved Loven af 8de Marts, 1856. Jeg vil selvfølgelig ikke benægte, at der i mange Tilfælde har fundet Misbrug Sted af denne Ret. Overhovedet er der vel ikke nogen

Ret, som ikke kan misbruges, og det skulde undre mig meget, om ikke ogsaa Skoledirektionerne undertiden misbruger deres Ret. Men alt i alt ser jeg ikke rettere, end at den Ret, som Kommunerne der have, er en naturlig Ret, saa længe Skolen er en Kommuneskole, og jeg tror, at trods alle de Misbrug, man vil kunne paapege i det enkelte, er denne Ret gennemgaaende blevet udøvet med megen Alvor og Samvittighedsfuldhed. Det forekommer mig ogsaa ganske naturligt, thi i de fleste Tilfælde ville jo Sogneraadets Medlemmer selv være stærkt interesserede i, hvem der bliver Lærer i den Skole, hvor deres Børn gaa. Skulde man tage Retten bort fra Sogneraadet, maatte man snarere gaa den modsatte Vej, som tidligere har været paatænkt, at man lagde den over i Hænderne paa Forældrene eller andre i Skolefager direkte interesserede Personer i Stedet for at tage det fra Sogneraadene og lægge det i saa høj Grad, som her er Tale om, over i Skoledirektionens Hænder. I Forslagets § 9 er jo nemlig Stillingen den, at Skoledirektionen først kan lægge til Side alle dem, der mangle Betingelserne for overhovedet at kunne opnaa et Embede af den paagældende Art eller under Henhyn til Embedets Bestaffenhed „efter deres Alder, Duelighed eller Værdighed ikke egne sig til at komme i Betragtning“, og dernæst kunde de udfylde $\frac{1}{3}$ af Retten, dog saaledes, at Ansøgernes Antal ikke bringes ned under 6. Jeg er bange for, at i mangfoldige Tilfælde vil det ikke blive mere end de 6, som man faar at vælge imellem i Sogneraadet. Jeg forstaar selvfølgelig, at man maa udfylde dem, der overhovedet mangle Betingelserne for at opnaa et Embede af den bestemte Art, det følger af sig selv. Men dette, at man uden videre skulde overlade til Skoledirektionen at bedømme Læreren Værdighed til et saadant Embede, er i høj Grad betænkeligt, navnlig i bevægede Tider, hvor der er stærke religiøse eller pædagogiske Kampe — ja ogsaa politiske Kampe. Overhovedet hvor der er stærkt bevægede Forhold, der vil en Skoledirektion meget let kunne komme til det Resultat, at de Ansøgere, der have en anden Mening i religiøse, pædagogiske eller politiske Spørgsmaal end Skoledirektionen, ikke ere værdige til at beklæde vedkommende Embede. Jeg skal dog gøre opmærksom paa et enkelt Tilfælde i den Retning. Der har jo foreligget adskillige Tilfælde i den senere Tid, hvor Skoledirektionen har kasseret Indstillinger, man har læst om det i Aviserne, og jeg skal ikke komme ind derpaa, hvor jeg ikke kender nærmere til Forholdene, det er noget, man maa kende meget nøje for at kunne have en Mening om, hvorvidt det har